

Medi ambient

La CHE estudia fórmules per mobilitzar els sediments dels embassaments cap al delta

L'apunt

El territori ja exigia els sediments

● Fa molts anys que el territori ebrenc demana una millor gestió dels sediments per a la supervivència del delta de l'Ebre. De fet, aquesta mesura era un dels punts vitals de l'informe de propostes per lluitar contra la regressió que va presentar-se el passat dimecres a Sant Jaume d'Enveja.

Els experts recorden que només garantint aquestes aportacions es pot frenar la regressió

Imatge de l'embassament de Flix, a la Ribera d'Ebre. FOTO: JOAN REVILLAS

ACN/M. PALLAS
TORTOSA

La Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (CHE) disposa, des de fa més d'un any, d'un estudi específic per mobilitzar els sediments que retenen els embassaments del tram final de l'Ebre així com per fer-los arribar fins al delta de l'Ebre per lluitar contra la subsidència i la regressió. El document, desconegut fins aquest moment, analitza i compara les diferents fórmules tècnicament viables per restaurar el trànsit sedimentari al sistema Mequinensa-Riba-roja-Flix.

La Campanya pels Sediments i científics subratllen la importància de que, per primer cop, l'organisme de conca estudiï a un aspecte clau per preservar el Delta a llarg termini, més enllà d'actua-

cions urgents al litoral contra la regressió.

Que els sediments retenguts durant dècades pels embassaments del tram final del riu puguin arribar al delta de l'Ebre és tècnicament viable, tot i presentar diverses dificultats tècniques i suposar, a priori, un cost econòmic elevat. Aquesta és la conclusió a la qual arriba l'estudi batejat literalment com «Avaluació preliminar sobre les possibilitats de restauració del trànsit sedimentari als embassaments de Mequinensa-Riba-roja-Flix», amb data del passat 31 de desembre de 2018.

Encarregat per l'Oficina de Planificació Hidrològica de la CHE, els treballs van ser dirigits pel cap de l'Àrea de Plans i Estudis d'aquest mateix departament, Miguel Ángel García Vera, i van ser adjudicats a la Fundació Agustín

de Betancourt, que va delegar-ne l'execució al Grup d'Investigació en Hidroinformàtica i Gestió de l'Aigua de la Universitat Politècnica de Madrid, amb el catedràtic Luis Garrote al capdavant com a consultor. La CHE va invertir en aquest projecte 21.771 euros.

Que els sediments puguin arribar al Delta és «viable» però suposa un elevat cost econòmic

L'equip de Garrote conclou que aquesta opció seria «tècnicament viable» als embassaments de Riba-roja i Flix, «sempre i quan els desguassos de fons estiguessin operatius». L'operació requeriria buidar completament l'embassa-

ment, evacuar els sediments i tornar a emplenar. L'estudi apunta que, per que per les seves característiques, tots dos pantans haurien de ser gestionats de forma conjunta, tot i que en el cas de Riba-roja es veuria dificultada per la dispersió dels sediments en el vas -distribuïts al llarg de 30 quilòmetres- i una colmatació inferior al 5%. A Flix, d'altra banda, el problema es troba en la «possible contaminació del sediment», un aspecte que considera que encara no s'ha resolt totalment.

En el cas de Mequinensa, els responsables de l'estudi descarten el procediment de rentat perquè no presenta les condicions favorables: el vas, recorden, és molt llarg, i els sediments haurien de recórrer entre 35 i 40 quilòmetres per arribar al desguàs del fons, amb una capacitat baixa d'eva-

cuació. En aquest cas es planteja la possibilitat de dragar i extreure els sediments de forma mecànica, fet que suposaria un costós econòmic «molt elevat».

«Si no arriben sediments de l'Ebre, la regressió del Delta és imparable. Això és així: són sumes i restes», subratlla l'investigador de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA) de Sant Carles de la Ràpita, Carles Ibáñez, qui recorda que el mar s'emporta anualment una quantitat molt important de materials que el cabal de l'Ebre actualment no pot reposar en cap dels casos. «Si no aportem més sediments s'acaben perdent i és impossible portar-ne amb la sorra de regeneració de platges, perquè això seria segurament més que la sorra de tot Catalunya, centenars de milers de tones», argumenta Ibáñez.

Des de l'IRTA estudien des de fa temps la capacitat d'arrossegar aquests sediments pel tram final del riu i la seva redistribució a través dels canals de regadiu. Fins i tot, han efectuat proves pilot puntuals d'injecció a la llera del tram final de l'Ebre. L'equip d'Ibáñez ha calculat que per mantenir actualment a ratlla la regressió i la subsidència caldria que el riu transportés entre 1 i 2 milions de tones a l'any -una xifra que «anirà augmentant a mesura que pugui el nivell del mar», precisa-. Això és menys d'un 10% del que arribava originalment abans que es construïssin els pantans. Creu, però, que gestionant únicament les aportacions del sistema Segre-Cinca, responsable de més d'un 50% d'aquests sediments que arribaven, «potser podríem arribar a aquest 10%». En altres paraules, gestionant únicament els dels embassaments de Riba-roja i Flix.

La possibilitat que es realitzés un estudi la van traslladar membres de la Campanya pels Sediments temps enrere. «Però ningú ens l'ha enviat. És una mica preocupant», lamenta Josep Juan, membre d'aquesta entitat. Juan està preparant un llibre sobre els sediments i es va desplaçar a Saragossa per entrevistar responsables de la CHE i allí va tenir coneixement de l'estudi.